

**POLITICI ÎN SFERA
ȘTIINȚEI ȘI INOVĂRII
ÎN SECTORUL
AGROINDUSTRIAL
ÎN CONTEXTUL
DEZVOLTĂRII
DURABILE A
AGRICULTURII
ȘI INTEGRĂRII
EUROPENE**

Acad. Teodor Furdui

Acad. Gheorghe Duca

*Anatol Gorodenco, ministrul Agriculturii
și Industriei Alimentare*

*Anatolie Spivacenco, viceministrul
Agriculturii și Industriei Alimentare*

Acad. Simion Toma

Reanimation of the agro-industrial sector and its sustainable development constitutes the general objective of the National Strategy for Sustainable Development of the Agro-industrial Complex of the Republic of Moldova (2008-2015), elaborated by the Ministry of Agriculture and Food Industry jointly with the Academy of Sciences of Moldova . The new politics proposed have to answer to the millennium challenges in the development of agriculture and pursues the assurance of country's food security in order to satisfy the internal necessity and create pre-requisites for exporting, increasing the social stability and prosperity of the population from the countryside.

Elaborarea și aprobarea de către Guvernul Republicii Moldova a Strategiei Naționale de Dezvoltare Durabilă a Complexului Agroindustrial al Republicii Moldova (2008-2015) și politica privind integrarea în Uniunea Europeană presupune modificări respective în domeniile socio-economice, în

special, ale agriculturii și industriei alimentare în scopul dezvoltării durabile și performante a acestora, orientate spre satisfacerea cererii și ofertei atât pe piața internă, cât și pe cea externă. Necesitatea operării acestor modificări este motivată și de faptul că volumul total al producției agricole în prima jumătate a anilor '90 a scăzut cu circa 35% și cu 20% - în a doua jumătate, constituind actualmente mai puțin de 50 la sută comparativ cu nivelul anilor 1989-1991 (Vasile Tarlev, 2005). Productivitatea principalelor culturi agricole a scăzut cu 20-60% comparativ cu anii '80, iar eficiența muncii în agricultură este de 3-6 ori mai mică decât în industrie. S-a redus considerabil exportul produselor agroalimentare și concomitent a sporit importul acestora, ceea ce creează probleme serioase pe piața internă a produselor autohtone. Deși potențialul agricol natural al țării reprezintă o premisă solidă pentru dezvoltarea agriculturii durabile, din cauza presingului antropic și nerespectării cerințelor agrotehnice în ultimii ani are loc diminuarea acestuia.

Revitalizarea sectorului agroindustrial și dezvoltarea lui durabilă constituie obiectivul general al Strategiei Naționale de Dezvoltare Durabilă a Complexului Agroindustrial al Republicii Moldova (2008-2015), elaborate de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare în comun cu Academia de Științe a Moldovei în conformitate cu Decretul Președintelui Republicii Moldova Domnul Vladimir Voronin, care are menirea de a răspunde provocărilor mileniului în dezvoltarea agriculturii și urmărește asigurarea securității alimentare a țării, în vederea satisfacerii necesităților interne și creării de disponibilități pentru export, sporirea stabilității sociale și a bunăstării populației din spațiul rural. Va deveni sau nu Strategia nominalizată o acțiune națională comună, va avea sau nu succesul scontat, își va realiza sau nu valoarea decisivă în creșterea economiei țării – aceasta depinde de următorii factori de bază.

Primul. Dacă noi tindem ca această Strategie să-și atingă cu adevărat predestinația de acțiune mobilizatoare a întregii societăți, este necesar ca atât autoritățile centrale, cât și cele locale, nu numai să conștientizeze valoarea ei pentru țară, raion și localitatea rurală, dar și s-o aducă la cunoștința fiecărui cetățean, să-l convingă să pună umărul la realizarea acesteia. De aceea, unul din factorii de bază este informarea la timp a societății despre valoarea și impactul pozitiv al aplicării în practică a Strategiei pentru viitorul țării.

Al doilea factor ce va contribui la realizarea Strategiei este orientarea și coordonarea activității tuturor ramurilor organelor administrative pentru

atingerea scopurilor, expuse în ea. Consolidarea eforturilor populației asupra realizării obiectivelor Strategiei, prioritatea lor absolută asupra intereselor de grup trebuie să devină o forță ce ar funcționa în cel mai eficient mod.

Al treilea factor ce va determina realizarea cu succes a Strategiei este cointeresarea fiecărui conducător, a fiecărui specialist, producător în realizarea scopurilor Strategiei, în special, în dezvoltarea socio-economică a localităților rurale.

Al patrulea factor este perfecționarea politicii rurale, în deosebi, a celei fiscale. Este necesară elaborarea unui set de acte normative, ce ar facilita activitatea economică la sate și ar crea stimulente pentru o creștere socială activă, ceea ce ar favoriza bunăstarea populației rurale.

Un alt factor cu semnificație decisivă în realizarea Strategiei este utilizarea pe scară largă a rezultatelor științifice ale sferei științei și inovării, deoarece este bine cunoscut faptul, că progresul societății depinde de nivelul de cunoaștere, de dezvoltare a științei, tehnicii și tehnologiilor, că știința a devenit o forță motrice în dezvoltarea economiei. Iată de ce se cere consolidarea potențialului științific, optimizarea infrastructurii organizațiilor din sectorul agroalimentar în scopul soluționării următoarelor obiective prioritare ale științei:

(i) dezvoltarea științei agricole ca sursă de creație și implementare a noilor soiuri, hibrizi de plante, rase și crosuri de animale, tehnologii avansate non-poluante;

(ii) elaborarea și perfecționarea tehnologiilor de procesare a materiei prime, ce ar spori varietatea și funcționalitatea, termenele de valabilitate în scopul satisfacerii preferințelor alimentare ale consumatorilor și reducerii prețurilor de cost a produselor finite;

(iii) modernizarea utilajului întreprinderilor de procesare a materiei prime agricole, ce ar permite producerea produselor alimentare la nivelul standardelor și cerințelor internaționale;

(iv) argumentarea din punct de vedere organizațional, managerial, financiar și de marketing a restructurării postprivatizaționale a întreprinderilor agroalimentare, a specializării și integrării lor pe verticală (a producătorilor cu întreprinderi de prelucrare și comercializare) și pe orizontală (între producători - proprietari de pământ) în scopul stabilirii mărimii optime a suprafețelor de terenuri agricole diferențiat folosite și suficiente pentru implementarea tehnologiilor moderne de cultivare a plantelor, utilizării suficiente a tehnicii agricole și obținerii produselor competitive pe piața internă și externă;

(v) elaborarea și utilizarea măsurilor de diminuare a consecințelor negative ale calamităților naturale asupra agriculturii;

(vi) elaborarea bazelor științifice ale agrosistemelor ce ar asigura utilizarea rațională a resurselor naturale, o productivitate înaltă și stabilă a agroceozelor, menținerea fertilității solului și echilibrului ecologic;

(vii) crearea condițiilor ce ar cointeresa producătorii să sporească producerea produselor agricole calitative nonpoluante, să mobilizeze societatea la renașterea satului;

(viii) crearea mecanismelor de intensificare a transferului tehnologic, a serviciilor de extensiune a cunoștințelor și de comercializare a rezultatelor activității de cercetare și inovare.

Care sunt acțiunile prioritare în sfera științei și inovării ce vor asigura suportul științei în realizarea strategiei? Aceste acțiuni sunt următoarele:

- Crearea și implementarea noilor soiuri, hibrizi de plante și animale cu o productivitate și rezistență mai înaltă decât cele existente.

- Elaborarea metodelor și procedeele de sporire a productivității plantelor și animalelor, de economisire a energiei și protejare a mediului.

- Perfecționarea tehnologiilor de producere a materialului seminal, semincer și săditor al soiurilor și hibrizilor valoroși ai principalelor culturi agricole.

- Perfecționarea metodelor de procesare a materiei agricole, ce va da posibilitate de a păstra calitatea producției la standardele europene (internaționale).

- Efectuarea scientizării producătorilor din sectorul agro-alimentar prin crearea centrelor de consulting etc.

- Perfecționarea tehnologiilor de producere, păstrare și procesare industrială a producției primare agricole în scopul reducerii consumului de energie, sporirii eficacității economice și reducerii deșeurilor.

- Ajustarea sistemului de asigurare a calității și inofensivității produselor alimentare, precum și a ambalajului la standardele europene.

- Argumentarea unui sistem optimal unic al circuitului alimentar „Producere-procesare-comercializare”, bazat pe principii reciproc avantajoase ale parteneriatului.

- Elaborarea conceptului privind crearea carcasei forestiere unice pe teritoriul republicii în scopul stopării deșertificării și protejării terenurilor agricole de acțiunea factorilor climatici nefavorabili.

- Perfecționarea sistemului de protecție integrată a plantelor.

- Elaborarea bazelor normative și juridice de interesare a populației rurale în renașterea satului.

- Elaborarea unui regim special de impozitare ce va favoriza dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii non-agricole de la sate.

Concomitent, este necesară și realizarea unor asemenea măsuri, cum ar fi:

- Dezvoltarea bazei tehnice și materiale a sectorului agroalimentar;

- Restabilirea și construirea noilor sisteme de irigare;

- Elaborarea planurilor tip de amenajare a satelor;

- Crearea noilor locuri de muncă prin amplasarea în localitățile rurale a filialelor întreprinderilor din industria ușoară, alimentară etc.;

- Restructurarea, modernizarea și actualizarea industriei prelucrătoare a materiei prime agricole;

- Crearea unei infrastructuri inginerești și socio-culturale moderne în spațiul rural etc.

Pentru realizarea acestor obiective și acțiuni, precum și a politicilor de stat în sfera științei și inovării, a fost elaborat Conceptul reformării sferei de cercetare-inovare în domeniul agroalimentar. Acesta prevede consolidarea potențialului intelectual, logistic, de pregătire a cadrelor și de producere prin organizarea asociațiilor (clusterelor) științifico-practice și axarea activității lor asupra rezolvării problemelor stringente ale agriculturii durabile, prin revitalizarea bazei tehnico-materiale, prin separarea activității științifice și evidenței economico-financiare a sectorului de cercetare și testare de cel de producere și comercializare și acordarea instituțiilor de cercetare a statutului de instituție publică, prin situarea pe o poziție socială mai înaltă a activității științifice în domeniul științelor agricole, cointeresarea cadrelor științifice în participarea la pregătirea cadrelor și implementarea rezultatelor științifice în practică, precum și prin crearea condițiilor atractive de activitate științifică în sectorul agroalimentar.

Realizarea Conceptului va avea loc prin atingerea următoarelor obiective:

- a) orientarea cercetării-inovării spre necesitățile pieței și prioritățile de dezvoltare a sectorului agroalimentar și de dezvoltare rurală;

- b) intensificarea activităților de transfer tehnologic, extensiune și comercializare a obiectelor de proprietate intelectuală și a informației tehnologico-științifice;

- c) asigurarea durabilității financiare a instituțiilor

de cercetare-inovare agroalimentară, separării evidenței economico-financiară a activității științifice de cea de multiplicare și comercializare a producției științifice;

- d) consolidarea potențialului intelectual, logistic și științifico-tehnologic;

- e) internaționalizarea cercetării-inovării;

- f) crearea condițiilor favorabile pentru angajării din institutele de cercetare din sectorul agroalimentar.

Conceptul reiese din faptul, că dezvoltarea durabilă a agriculturii nu se poate baza pe cercetările din străinătate, deoarece ea trebuie să fie adaptată la condițiile de sol și climatice specifice țării.

În același timp, o parte din tehnologii vor fi absorbite prin echipament agricol, material semincer și săditor, fertilizanți și pesticide, procurate din străinătate și apoi testate și adaptate la condițiile pedoclimatice ale țării, fapt ce va solicita o capacitate adecvată de cercetare.

Cercetările în domeniul agroalimentar în anii apropiați vor purta caracter de “bun public”, deoarece sectorul privat nu este în stare să le finanțeze în volumul necesar. Statul trebuie să le consolideze și să eficientizeze activitatea lor.

Luând în considerație perspectiva, eficacitatea, cererea și oferta pieței interne și externe, precum și condițiile pedoclimatice, pot fi identificate următoarele domenii științifico-practice prioritare în sectorul agroalimentar:

- 1) Horticultura

- 2) Fitotehnia

- 3) Zootehnia și Medicina Veterinară

- 4) Mecanizarea

- 5) Tehnologii de procesare

- 6) Economia agroalimentară

Reformarea sferei cercetare-inovare prevede concentrarea potențialului științific spre arii de activitate de interes maxim pentru eficientizarea agriculturii, spre asigurarea suportului științific a rezolvării prevederilor Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Complexului Agroindustrial, asumarea responsabilităților pentru fundamentarea științifică și ofertei de soluții optime și originale în dezvoltarea durabilă a agriculturii, în crearea materialului biologic cu caracteristici net superioare celor existente, a tehnologiilor performante și prietenoase mediului ambiant.

De menționat, că reforma trebuie să prevadă și implicarea în procesul de cercetare și inovare a “clienților” producători ai produselor agroalimentare, cât și a viitorilor specialiști (studenților).

Reformarea sferei cercetare-inovare în sectorul

agroalimentar se bazează pe următoarele principii:

- a) Consolidarea potențialului intelectual, logistic și de producere;
- b) Perfecționarea managementului activității științifice, de testare și implementare a rezultatelor în sectorul real;
- c) Asigurarea finanțării cercetărilor științifice;
- d) Actualizarea tematicii de cercetare în conformitate cu prevederile Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Complexului Agroindustrial;
- e) Asigurarea pregătirii cadrelor științifice de înaltă calificare;
- f) Crearea condițiilor favorabile de activitate în domeniul științelor agrare;
- g) Ajustarea procesului de cercetare-inovare la cerințele europene;
- h) Separarea financiară a sectorului de cercetare științifică și testare de cel de implementare (producere).

Consolidarea potențialului intelectual și logistic urmărește utilizarea mai eficientă a potențialului științific, bazei tehnico-materiale, finanțelor, asigurarea masei critice pentru efectuarea unor cercetări la nivel european, organizarea și efectuarea cercetărilor interdisciplinare prin coordonarea de activități complexe desfășurate pe fluxuri de obținere a produselor și tehnologiilor performante, crearea unui climat favorabil de muncă, imperios necesar pentru creații și inovații științifice, favorizarea descifrării fenomenelor genetice, fiziologice și tehnologice comune pentru mai multe specii de plante, extrapolarea rezultatelor științifice obținute la unele specii pe specii înrudite, crearea condițiilor favorabile pentru organizarea discuțiilor științifice cu participarea specialiștilor în domeniile interdisciplinare.

Astfel, se vor crea posibilități de evaluare și condiții de testare, cu centre de excelență pe plan național și internațional.

Consolidarea se propune să fie realizată prin organizarea clusterelor (asociațiilor) științifico-practice în bază de acord de asociere pe principalele domenii științifice în sectorul agroalimentar, în care se vor asocia institutele de cercetare înrudite cu preocupări complementare, sectoarele de testare și multiplicare a materialului biologic, facultățile universitare de profil și agenți economici privați cointeresați pentru efectuarea în comun a cercetărilor științifice în domeniile adiacente, multiplicarea, producerea și comercializarea producției agroalimentare. Acestor instituții li se vor atribui responsabilitatea de asigurare a unui înalt nivel științific și tehnologic al dezvoltării ramurii, competitivității producției în

conformitate cu cerințele pieței, pregătirii cadrelor științifice, ajustării nivelului cercetărilor, inovațiilor și producerii la reglementările existente pe plan european. Activitatea acestor cluster (asociații) trebuie să fie axată spre rezolvarea problemelor fundamentale concrete pe domenii întru realizarea prevederilor Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Complexului Agroindustrial, asigurării securității alimentare a țării și calității vieții oamenilor. Cluster (asociațiile), concomitent cu universitățile, vor fi responsabile de calitatea și numărul necesar al specialiștilor în domeniu, pregătiți din contul mijloacelor bugetare.

Reorganizarea instituțiilor din domeniu urmează a fi efectuată individual, dar va prevedea în mod obligatoriu separarea activității de cercetare-inovare și testare care vor fi finanțate integral din bugetul de stat, având statut de instituție publică, de cea de multiplicare, producere și comercializare care va activa la autofinanțare cu statut de Stațiune Experimentală, având înlesniri fiscale la TVA și impozitul funciar. Suma veniturilor parvenită de la aceste înlesniri va fi direcționată spre dezvoltarea științei. Relațiile dintre acestea vor fi stabilite în baza unui contract.

În scopul fortificării procesului de absorbție a elaborărilor științifice, în sectorul agroalimentar vor fi create parcuri științifico-tehnologice de profil, atribuindu-li-se instituțiilor din cadrul clusterelor statut de rezident.

Pentru revigorarea cercetărilor științifice agricole și alinierea la standardele comunității europene Academia de Științe în comun cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare au elaborat un program privind noua formă de organizare a activității științifico-practice în sectorul agroalimentar.

Revitalizarea cercetării științifice sub aspect legislativ, instituțional, economico-financiar și operațional antrenează și integrează următoarele planuri de acțiuni: consolidarea institutelor de cercetare existente, restructurarea rețelei de instituții științifice, separarea activității și evidenței economico-financiare a sectorului cercetare și testare de cel de producere și comercializare, armonizarea la standardele europene și actualizarea tematicii de cercetare.

Consolidarea instituțiilor de cercetare derivă din necesitatea efectuării cercetărilor în principalele direcții de interes național pentru progresul agriculturii și urmărește utilizarea mai eficientă a bazei materiale și a potențialului uman prin asigurarea cercetărilor interdisciplinare, coordonarea de activități complexe, desfășurate pe fluxuri de obținere a

produselor și tehnologiilor, crearea unui climat de muncă și stabilitate, necesar pentru creații și inovații științifice, precum și de a evolua spre „centre de excelență”, atestate pe plan național și internațional.

Consolidarea instituțiilor științifice și a organizațiilor de multiplicare și comercializare a rezultatelor științifice va îmbrăca forma superioară de organizare – a consorțiilor (clusterelor) pe principale domenii de cercetare, la care se asociază instituțiile de cercetare cu preocupări complementare, stațiile de testare a rezultatelor științifice, facultățile de profil și organizațiile de multiplicare și comercializare. Cercetările științifice vor fi direcționate spre dezvoltarea durabilă a domeniilor principale ale agriculturii țării, sporirea competitivității agriculturii pe plan mondial, dezvoltarea cercetărilor fundamentale și avansate cu impact maxim în agricultură în domeniile de interes național major.

Optimizarea structurii instituțiilor prevede:

1) Crearea Institutului de Horticultură și Irigație prin fuziunea (contopirea) Institutului de Pomicultură cu Institutul Național pentru Viticultură și Vinificație, în cadrul căruia vor fi constituite:

- Centrul de Pomicultură;
- Centrul de Viticultură și Vinificație;
- Centrul Culturilor Nucifere;
- Centrul de Legumicultură și Irigație.

2) Reorganizarea Institutului de Pedologie, Agrochimie „Nicolae Dimo” prin fuziunea (contopirea) Institutului de Pedologie și Agrochimie „Nicolae Dimo”, Centrului de Pedologie Aplicată și Filialei Zonale „Bălți”.

3) Reorganizarea Institutului de Tehnică Agricolă „Mecagro” prin fuzionare (absorbție) cu Centrul Științific de Producție „Tehnologii Informaționale și Sisteme”.

4) Reorganizarea Institutului de Zootehnie și Medicină Veterinară prin fuziunea (contopirea) cu Centrul Republican pentru Selecția și Ameliorarea Animalelor.

În baza instituțiilor reorganizate, a facultăților de profil, ale organizațiilor de multiplicare și comercializare vor fi create următoarele clustere științifico-practice:

1) În horticultură problema principală comună ce va determina eficacitatea acesteia este crearea soiurilor net superioare celor existente, multiplicarea materialului săditor devirozat, colecționarea și păstrarea genofondului, elaborarea tehnologiilor de cultivare, inclusiv cu irigare și de protecție integrată cu consum redus de energie, tehnologiilor avansate de procesare a materiei prime și noi tipuri de pro-

duse sanogene și comercializarea acestora pe piața externă.

Soluționarea problemei nominalizate se pune în sarcina Clusterului (Asociației) „Horticultură și Tehnologia Alimentare Inovaționale” constituit din următoarele instituții:

1. Institutul de Horticultură și Irigație;
2. Institutul de Protecție a Plantelor și Agricultură Ecologică;
3. Institutul de Tehnologii Alimentare;
4. „Apele Moldovei” Concernul Republican pentru Gospodărirea Apelor;
5. Centrul de Testare și Omologare a Produselor de Uz Fitosanitar și al Fertilizanților;
6. Centrele de Verificare a Produselor Agroalimentare;
7. Agenția Relații Funciare și Cadastru;
8. Facultatea de Horticultură a Universității Agrare de Stat;
9. Facultatea de Tehnologii alimentare a Universității Tehnice a Moldovei;
10. Agenții economice privați cointeresați.

2) Realizarea prevederilor Strategiei de Dezvoltare Durabilă în fitotehnie, deși necesită o abordare științifică specifică, factorii determinanți, ca și în horticultură, sunt crearea soiurilor și hibridilor de înaltă productivitate și calitate, colecționarea și păstrarea genofondului, producerea materialului semincer de elită și super-elită și elaborarea tehnologiilor avantajoase de prelucrare a solului, păstrarea și majorarea fertilității lui, tehnologiilor de protecție integrată a plantelor.

Soluționarea problemei sus-menționate, precum și a altora cu caracter specific, se pune în sarcina clusterului (Asociației) „Fitotehnie Inovațională”, în componența căruia vor fi incluse următoarele instituții:

1. Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”;
2. Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția”;
3. Institutul de Pedologie, Agrochimie și Organizarea Teritoriului „Nicolae Dimo”;
4. Institutul de Genetică și Fiziologie a Plantelor, A.Ș.M.;
5. Comisia de Stat pentru Testare și Omologare a Soiurilor de Plante;
6. Facultatea de agronomie a Universității Agrare de Stat;
7. Agenții economice privați cointeresați.

3) În zootehnie și medicina veterinară obiectivele strategice țin de crearea noilor hibridi, crosuri de animale și ameliorarea raselor de animale existente,

elaborarea și implementarea tehnologiilor avansate de creștere, întreținere și profilaxia maladiilor parazitare, virotice și bacteriene a animalelor, colecționarea și păstrarea genofondului.

Pentru realizarea obiectivelor preconizate va fi constituit Clusterul (Asociația) „Zootehnie și Medicină Veterinară Inovațională”, în care vor fi incluse următoarele instituții:

1. Institutul de Zootehnie și Medicină Veterinară;
2. Întreprinderea de Stat pentru Cercetare și Producere „Avicola-Moldova”;
3. Întreprinderea de Stat pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid”;
4. Centrul Republican de Ameliorare și Reproducerea Animalelor;
5. Centrul de Stat de Diagnostică Veterinară;
6. Filiala din Chișinău a Întreprinderii de Stat pentru Cercetare și Producere a Resurselor Biologice Acvatice “Acvacultura-Moldova”;
7. Facultatea de Zootehnie și Biotehnologii a Universității Agrare de Stat;
8. Facultatea de Medicină Veterinară a Universității Agrare de Stat;
9. Agenții economici privați cointeresați.

4) În domeniul mecanizării sarcina de bază constă în asigurarea suportului științific privind mecanizarea și automatizarea proceselor tehnologice în sectorul agroalimentar; proiectarea mijloacelor tehnice și testarea mașinilor pentru prelucrarea solului, protecția integrată a plantelor, recoltarea producției agricole, pregătirea furajelor, procesarea materiei prime; obținerea și utilizarea surselor renovabile de energie din produse vegetale și deșeurile agricole; elaborarea și implementarea sistemelor informaționale și tehnicilor sofisticate pentru agricultura de precizie; pregătirea cadrelor științifice de înaltă calificare.

În vederea realizării sarcinilor preconizate, va fi constituit Clusterul (Asociația) „Mecanizare Inovațională” din următoarele instituții:

1. Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro”;
2. Stația de Stat pentru Încercarea Mașinilor;
3. Facultatea de Inginerie agrară și transport auto a Universității Agrare de Stat;
4. Agenții economici privați cointeresați.

Clusterelor vor fi subordonate Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare. Subdiviziunea științifică cu stația de testare a rezultatelor științifice se va gestiona de A.Ș.M. în comun cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și Ministerul Educației. În activitatea sa clusterul se va conduce de actele normative ale Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și A.Ș.M., în conformitate cu legislația în vigoare.

Relațiile dintre cluster, componentele și structurile formate de acesta, se va baza pe prevederile contractului încheiat între organizațiile din sfera științei și inovării, universități de profil, alte organizații necomerciale, pe de o parte, și agenții economici, autorități ai administrației publice locale, organizații internaționale, persoane fizice, instituții financiare, pe de altă parte.

În baza contractului se constituie un consiliu de supraveghere, în componența căruia fiecare parte contractantă își deleghează câte un reprezentant. În prima ședință va fi ales președintele acestui consiliu.

Conducător al Clusterului (Asociației), de regulă, va fi ales unul dintre directorii instituțiilor științifice care este desemnat de către MAIA în coordonare cu AȘM.

În urma reorganizării instituțiilor din sfera cercetare-inovare a sectorului agroalimentar și crearea Clusterelor (Asociațiilor) va spori responsabilitatea acestora față de nivelul științific și tehnologic din domeniile corespunzătoare de activitate, va crește eficacitatea cercetărilor științifice și de ameliorare a soiurilor și hibridurilor de plante, hibridurilor, liniilor și raselor de animale și păsări, tehnologiilor performante cu consum redus de energie de cultivare a plantelor și de protejare a solului, tehnologiilor de procesare a materiei prime și secunde agricole, va fortifica procesele de multiplicare, producere și realizare a semințelor culturilor de câmp, materialului săditor în bază de contracte directe cu producătorii și beneficiarii, va eficientiza procesul de pregătire a cadrelor cu studii superioare și celor științifice de înaltă calificare.

Inocularea metodico-practică a facultăților de profil în cluster are drept scop racordarea procesului de pregătire a specialiștilor la necesitățile ascendente ale domeniilor din sectorul agroalimentar cu menținerea gestionării instruirii generale în cadrul universităților.

Noua formă organizatorică științifico-practică de activitate în sectorul agroalimentar „Cluster” va crea noi condiții de activitate a cercetătorilor științifici, de comercializare a rezultatelor cercetărilor științifice competitive, va contribui integral la sporirea productivității și eficienței economice a sectorului agroalimentar al republicii.

Pentru facilitarea promovării și comercializării tehnologiilor avansate vor fi practicate modalități superioare față de cele existente, precum testarea în condiții de concurență a mijloacelor de producție (soiuri, hibriduri, pesticide și agenți biologici de protecție a plantelor, fertilizanți, mașini și agregate

agricole etc.) și a tehnologiilor alternative noi atât de proveniență autohtonă, cât și a celor de peste hotare. Testările respective vor fi efectuate la solicitarea beneficiarilor, precum și la cea a furnizorilor de mijloace de producere și tehnologii (de imput-uri). Testările vor fi efectuate în strânsă cooperare cu organizațiile și rețelele de extensiune (ACSA, Agroinform etc.) și cu întreprinderile agricole selectate riguros. În realizarea acestor activități vor fi antrenați specialiști și experți din instituțiile de cercetare-inovare, din învățământul superior și mediu de profil, din administrația publică centrală și locală, din întreprinderile private și organizațiile obștești din țară și de peste hotare.

Realizarea obiectivelor științifice și organizatorice ale clusterelor în plan de valorificare a rezultatelor cercetării științifice, de multiplicare și co-

mercializare, impune o colaborare mai intensă cu instituțiile din domeniile conexe naționale și internaționale, ridicarea nivelului științific, consolidarea eforturilor de cercetare științifică și inovare, realizarea unui grad înalt de relații interdisciplinare în dezvoltarea tehnologică și socio-economică, evaluarea reală a costurilor economice și a beneficiilor aduse de rezultatele cercetării științifice.

Deși conceptul reorganizării sferei științei în sectorul agroalimentar va suscita, probabil, dezbatere, autorii acestuia s-au străduit să propună un model care nu numai ar absorbi experiențele străine în materie de organizare a științei în scopul modernizării agriculturii țării în condițiile pedoclimatice specifice și sporirii competitivității producției agricole pe piața externă, dar și ar garanta previziunea unui viitor durabil al agriculturii Republicii Moldova.

Mihail Grecu. *Istoria unei vieți*. 1967. Copilărie. Partea stângă a tripticului. Pânză, ulei, tempera